

РЕШЕНИЕ

№ 1472

гр. Варна, 12.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Марин Г. Маринов

Членове: Мария К. Терзийска
Елина Пл. Карагьозова

при участието на секретаря Елена Ян. Петрова
като разгледа докладваното от Елина Пл. Карагьозова Въззивно гражданско дело № 20233100501839 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе пред вид следното:

Производството по делото е по реда на чл.258 ГПК.

Производството по делото е образувано по постъпила въззивна жалба от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Триадица“, бул. „Витоша“ № 89 Б, срещу решение №1953/01.06.2023г., постановено по гр.д. № 8936/2022 г. на ВРС, с което въззивникът е осъден да заплати на „Ню Ентри Ауто“ ЕООД, ЕИК 203748595, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ № 150, сумата от **8692,00 лева**, представляваща незаплатена част от обезщетение за причинени имуществени вреди, изразяващи се в увреждане на джанта лята предна дясна, джанта лята задна дясна, гума предна дясна, гума задна дясна, кора под двигател, заден шумозаглушител, маншон кардан, кардан, лагер пиньон заден диференциал, причинени в резултат на застрахователно събитие, настъпило на 11.07.2019 г. в гр. Варна, по застраховка „Каско +“, застрахователна полица № ***** от 12.07.2018 г. за лек автомобил марка „Джип“, модел „Командер“, с рег. № *****, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда –

08.07.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от **2583,00 лева**, представляваща лихва за забава върху дължимото застрахователно обезщетение от 8692,00 лева за периода от 03.08.2019 г. до 07.07.2022 г.

В жалбата се излагат доводи за неправилност и необоснованост на решението поради нарушения на материалния и процесуалния закон. Поддържа се, че след като периодът на експлоатация на автомобила надвишава 14 години, застрахованият няма право да се възползва от официален и доверен сервиз, поради което и ценовите листи на тези сервиси не следва да участват при формиране размера на обезщетението. Съгласно т.14.1.2.2. вр. т. 3.1. от ОУ застрахователят заплаща обезщетение по цени на официален сервиз само при наличието на специална договореност „Официален сервиз“, която към момента на сключване на застрахователния договор, не е била налична поради продължителния период на експлоатация на автомобила. За неаргументирано се счита становището на съда, че включването на цени от несертифицирани сервиси ощетява увреденото лице предвид правото му на достъп до качествени услуги, като се излагат съображения, че това би означавало да се приеме изначално, че тези сервиси предоставят некачествени стоки и услуги. Поддържа се оспорването на заключението на САТЕ с твърдения, че нито един от използваните пазарни аналози не е произведен в същата година, поради което са използвани неточни първични данни. Твърдят се и допуснати аритметични грешки при изчисляване на пазарната стойност на автомобила към датата на ПТП. Добавените в сравнителния анализ цени от официални сервиси неправомерно завишават стойността на извършените услуги в ущърб на застрахователя. Изразява се несъгласие и с определената от вещото лице единична цена на отделните детайли, тъй като са определени за нови части, без прилагане на коефициент на овехтяване. Не са представени използваните от вещото лице ценови листи от доставчици. Не става ясно дали е извършен анализ на чуждестранни онлайн платформи за доставка на части, каквато справка е извършена за цената на автомобила. Твърди се, че последващи увреждания на отделни детайли биха надхвърлили многократно средната пазарна цена на автомобила. Сочи се, че неправилно е извършена и калкулацията на запазените части, които подлежат на реализиране на вторичния пазар. От общо определената стойност на детайлите, възлизаща на 4990 лева, вещото

лице е описало хипотетичен процес и цени на услуги и неоснователно е редуцирал сумата на 2299 лева.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор от въззиваемата страна, в който оспорва въззивната жалба и моли за потвърждаване на първоинстанционното решение. Твърди, че размерът на обезщетението е определен правилно от първоинстанционния съд, включително като е съобразена съдебната практика да не се прилага коефициент на овехтяване, тъй като последният е инкорпориран в самата застрахователна стойност. Поддържа, че САТЕ е използвало като изходни данни цените за автомобилни части от алтернативни доставчици и цената за труд на сервиси със и без сертификат за качество. Оспорва твърденията за допусната аритметична грешка, като излага, че методът за изчисляване на коефициента на средно годишно овехтяване /аналогичен на изчисление на сложна лихва/ е приложен правилно от вещото лице. Счита, че средната пазарна стойност е определена коректно, тъй като според международните стандарти за целта са достатъчни два аналога, без да е необходимо да са напълно идентични, като стойността се определя след извършване на необходимите корекции. Поддържа, че ако вещото лице беше взело предвид съпътстващите разходи за транспорт, придобиване и внос, пазарната стойност на автомобила би била дори по-висока от посочената. Възраженията относно стойността на запазените части, счита за неотнорми, доколкото във въззивната жалба не се твърди тотална щета. По същество същите се оспорват и като неоснователни, доколкото възможността за реализиране на запазените части и изначално хипотетична.

За да се произнесе по спора, Варненски Окръжен съд съобрази следното:

Пред ВРС са предявени икове с правно основание чл. 405 КЗ и чл.86 от ЗЗД за осъждане на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД да заплати на „Ню Ентри Ауто“ ЕООД сумата от 8692 лева, след допуснатото изменение на иска по реда на чл. 214, ал. 1 ГПК, претендирана като остатък от неизплатено застрахователно обезщетение за имуществени вреди, причинени в резултат на застрахователно събитие, настъпило на 11.07.2019 г. в гр. Варна, по застраховка „Каско +“, застрахователна полица № ***** от 12.07.2018 г. за лек автомобил марка „Джип“, модел „Командер“, с рег. № *****, ведно със законната лихва считано от датата на подаване на исковата молба до

окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 2583 лева, представляваща лихва за забава върху обезщетението от 8692 лева за периода от 03.08.2019 г. до 07.07.2022 г.

В исковата молба се твърди, че на 11.07.2019г., в срока на действие на сключения между страните застрахователен договор по застраховка “Каско Стандарт”, е настъпило застрахователно събитие, изразяващо се в сблъсък на десните колела на автомобила с началото на неправилно поставен бордюр след пропадане на част от пътното платно при предприето аварийно спиране и едновременно с това маневра вдясно с цел избягване на удар с пешеходец. Вследствие на инцидента са настъпили увреждания по следните детайли – джанта лята предна и задна десни, гума предна и задна десни, кора под двигател, заден шумозаглушител, маншон кардан, кардан, лагер пиньон заден диференциал. За настъпилото събитие застрахователят е уведомен незабавно, а негови представители са извършили оглед на вещта и са определили за изплащане застрахователно обезщетение в размер на 1443,82 лева, изплатено на 02.08.2019 г., което не е достатъчно за възстановяването ѝ в същото състояние от преди увреждането, което обуславя и правния интерес от заявяване на осъдителна претенция.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът депозира отговор, в който признава валидното сключване на договор за имуществена застраховка „Каско +“, факта, че е бил уведомен за настъпилите щети по автомобила, както и че е заплатил застрахователно обезщетение в размер на сумата от 1443,82 лева. Оспорва иска по размер с твърдения, че предвид възрастта на автомобила и срока му на експлоатация към датата на настъпване на произшествието, същият не е необходимо да бъде ремонтиран в официален сервиз, биха могли да се използват алтернативни части или части от вторичния пазар. Твърди, че не всички щети са в пряка причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП. Заявява, че според извършената експертна оценка в дружеството съгласно условията на застраховката, задният шумозаглушител би могъл да се ремонтира без да е необходимо да бъде заменен с нов. Счита, че посочените в исковата молба цени на труд и части са значително завишени. Твърди, че е налице тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 от КЗ, като са налице запазени части, чиято стойност следва да бъде приспадната. Оспорва акцесорната претенция за заплащане на законна лихва с оглед неоснователността на главния иск.

Съдът, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. В обхвата на така посочените въззивни предели, ВОС намира обжалваното решение за валидно и допустимо.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл.269, ал.1, изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Съгласно разпоредбата на чл. 405, ал. 1 КЗ при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок. В тежест на ищеца по иск с посочената квалификация, сега въззиваем, е да установи наличие на валидно учредено застрахователно правоотношение между страните; настъпване на твърдяното застрахователно събитие в периода на осигуреното застрахователно покритие; наличие на вреди, за които се претендира застрахователно обезщетение, възникнали в резултат от застрахователното събитие; изпълнение на задълженията му за заплащане на дължимата застрахователна премия. В тежест на ответника е да докаже правоизключващите си възражения.

Досежно фактическото основание на иска спорът не е пренесен пред настоящата инстанция. Наличието на валидно сключен застрахователен договор по застраховка „Каско“, механизмът на ПТП, вида на претърпените вреди и изплатеното извънсъдебно от застрахователя обезщетение в размер н а 1443,82 лева, са установени от първоинстанционния съд след правилен анализ на събраните по делото доказателства, поради което в тази част съдът препраща към мотивите на обжалваното решение.

Спорният въпрос относно размера на застрахователното обезщетение следва да бъде разрешен в съответствие със законодателната рамка и едноточната съдебна практика. Съгласно чл. 386, ал. 2 КЗ обезщетението трябва да бъде равно на действително претърпените вреди към деня на

настъпване на събитието. Обезщетението не може да надвишава действителната (при пълна увреда) или възстановителната (при частична увреда) стойност на застрахованото имущество, като за действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се закупи друго със същото качество, а за възстановителна - цената за възстановяване на имуществото от същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други.

Съгласно постоянната практика на ВКС, при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение съдът следва да определи неговия размер по цени за нови резервни части – осреднено между оригинални и от алтернативни доставчици, без прилагане на коефициент за овехтяване и при средна цена на труда между сервиси със и без сертификат за качество. Респективно няма основание да се приеме, че ремонтът следва да се извърши с употребявани части, освен ако не се установи, че към момента на ПТП са съществували такива със същите технически характеристики и качество. В разглеждания случай доказване в тази насока не е проведено. Напротив видно от заключението на САТЕ от първа инстанция при резервните части „втора употреба“ не е налице единен ценоразпис, нито регулярност при доставките и наличностите, поради което е невъзможно да се определи точна пазарна цена.

Не могат да бъдат споделени оплакванията в жалбата за неправилен алгоритъм за изчисляване на средните пазарни цени за труд. При определяне на средната пазарна цена на труда следва да бъде съобразено, че сервисите, извършващи ремонти услуги, се делят на такива със и без сертификат за качество. При липса на законово изискване в коя категория сервис следва да бъде извършено отстраняването на вредите, пазарната цена следва да бъде определена като средно аритмитично от двата вида пазарни аналози. Ето защо меродавно за възстановителната стойност на автомобила е заключението на приетата в първата инстанция САТЕ, според което стойността на труда по цени на сервиси със и без сертификат ISO възлиза на 30 лева с ДДС на 1 нормочас. Видно от обясненията на вещото лице при преразпита му от въззивната инстанция, експертизата е изготвена след обстойно пазарно проучване с достатъчна степен на представителност – ползвани са цени на 10 сервиса, половината от които са независими сервиси, които не са

сертифицирани от никоя автомобилна марка, а останалите притежават сертификат за качество от съответните марки, но нито един от тях не е официален сервиз на процесната марка. Няма основание за изключване на последната категория от изчисляването на средната пазарна цена, тъй като на увреденото лице не може да бъде отречено правото да ползва техните услуги независимо от експлоатационния срок на автомобила. По делото не са ангажирани доказателства за съдържанието на посочената за първи път във въззивната жалба клауза на т.14.1.2.2. вр. т. 3.1. от Общите условия, нито че същата е станала част от договорното съдържание. Дори да се приеме, че клаузата е обвързваща за страните, в случая е неприложима, тъй като вещото лице изрично посочва, че за труд не е използвал цената от официалния сервиз на марката. Заключение на приетата във въззивната инстанция САТЕ, което сочи цена на труд от 20,48 лева, не следва да бъде кредитирано, тъй като е изготвено единствено по цени на пет независими сервизи без сертификат за качество, поради което не отговаря на изискванията за представителност.

По изложените съображения възстановителната стойност на автомобила следва да бъде определена съобразно заключението на приетата в първата инстанция САТЕ в размер на 10193,42 лева, определена по средни цени на нови детайли със същото качество и по средни цени за труд на сервизи със и без сертификат за качество. Посочената стойност включва цена за ремонт, а не за подмяна на шумозаглушител, доколкото при липса на възможност за непосредствен оглед не е възможно да се определи степента на увреждането му. Заключение на приетата във въззивната инстанция САТЕ, според която стойността на вредата възлиза на 9739,41 лева, не следва да бъде кредитирано по изложените по-горе съображения.

От събраните по делото доказателства не се установява икономически тотал, видно от еднопосочните изводи на вещите лица по приетите по делото заключения. Съгласно чл.390, ал.2 от КЗ тотална щета на моторно превозно средство е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишават 70% от действителната му стойност към датата на събитието. По отношение на пазарната стойност на автомобила следва да бъде възприето заключението на допуснатата пред въззивната инстанция САТЕ, доколкото е основано на по-детайлно пазарно проучване, включително в чуждестранни сайтове за продажба на автомобили. При изслушването си в о.с.з. вещото лице пояснява, че понастоящем няма цена в ново състояние за

процесния автомобил, тъй като същият е произведен за американския пазар. Автомобили с такива като на процесния технически параметри в ново състояние не се произвеждат. Същият модел автомобил се предлага, но с различна модификация. С оглед изложеното в случая е неприложима методиката от 2018г. за оценяване на МПС на принципа на остатъчната стойност, а следва да се ползва пазарният метод. Експертизата дава заключение за средна пазарна цена на процесния автомобил към момента на ПТП в размер на 16000 лева. Приетата за установена възстановителна стойност на автомобила представлява 63,71 % от действителната, което обуславя извод за липса на тотална щета по смисъла на чл.390, ал. 2 от КЗ.

В случая приложима е възстановителната стойност, тъй като не се установява икономически тотал.

Неплатеният остатък от застрахователното обезщетение възлиза на 8692,00 лева, формиран след приспадане от приетата за доказана стойност (10193,42 лева) на извършеното от застрахователя доброволно плащане в размер на 1443,82 лева.

Основателна се явява и акцесорната претенция с правно основание чл.86 от ЗЗД за заплащане на мораторна лихва за неоспорения от ответника период на забавата - от 03.08.2019 г. до 07.07.2022 г., изчислена с ел. калкулатор на НАП в размер на 2583,00 лева.

С оглед изложеното и поради съвпадение в крайните изводи на двете инстанции, първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноски за въззивна инстанция в размер на 1200 лева представляващи заплатено адвокатско възнаграждение.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №1953/01.06.2023г., постановено по гр.д. № 8936/2022 г. по описа на ВРС.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Триадица“, бул. „Витоша“ № 89 Б, да заплати на „Ню Ентри Ауто“ ЕООД, ЕИК 203748595, със седалище

и адрес на управление: гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ № 150, **сумата от 1200 лева**, представляваща съдебни разноси за въззивна инстанция, на основание чл.78, ал.1 от ГПК.

Решението не подлежи на касационно обжалване, по аргумент на чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____